

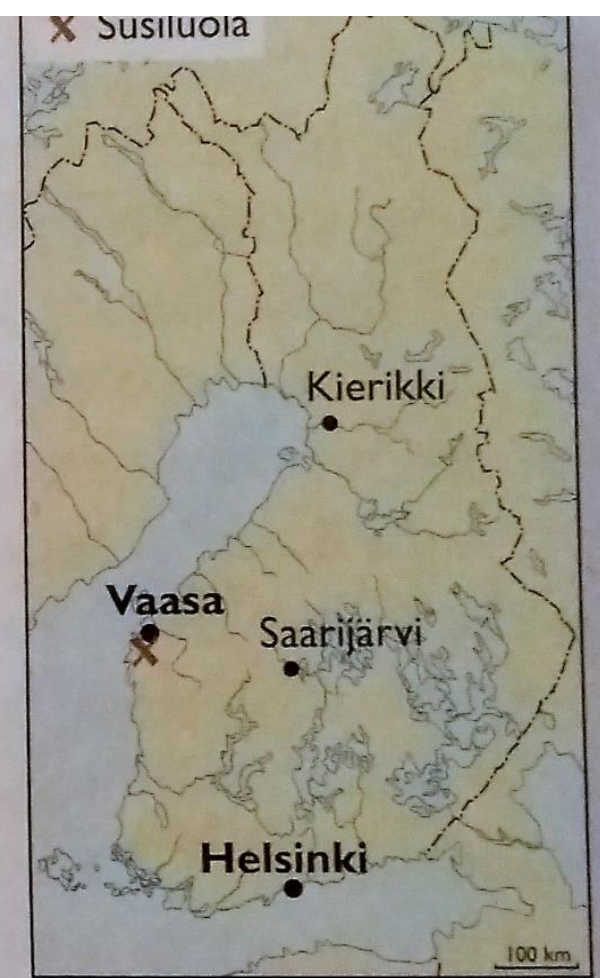
Suomen esihistoria

- Osa ihmiskunnan menneisyydestä, josta ei ole olemassa kirjallisia lähteitä.
- Esihistoriaa koskevat tietomme perustuvat pääosaltaan **hautalöytöihin** ja **käyttöesineisiin**, joita arkeologinen tutkimus on selvittänyt.
- Esihistoriaa tutkiva perustiede on **arkeologia**.
- Arkeologian lähdeaineisto jatkuvasti kasvaa, kuitenkin tulkintaan kuuluvat sanat ”mahdollisesti” ja ”kenties”.

Karijoen Susiluola

Jo paljon ennen jääkautta Suomessa on asunut ihmisiä ja eläimiä. Ihmiset elivät luolissa ja heillä oli yksinkertaisia kivityökaluja. He osasivat käyttää tulta. He metsästivät, kalastivat ja keräsivät syötäviä kasveja. He metsästivät myös mammutteja. Suomesta on nimittäin löydetty mammutin luita ja hampaita. Mammutit söivät päivässä noin sata kiloa kasveja. Ne elivät 30 000 – 22 000 vuotta sitten.

Ennen jääkautta eläneiden ihmisten asuinluola on löydetty Karijoelta Oulun läheltä. Sen nimi on Susiluola. Sieltä on löytynyt Suomen vanhin työkalu.

Pohjois-Eurooppa jään peitossa

Ilmasto kylmeni. Mammutit, muut eläimet ja ihmiset muuttivat pois lämpimille seuduille. Pohjois-Eurooppa oli jään peitossa noin 22 000 – 10 000 vuotta sitten. Kolmen kilometrin paksuinen jää peitti koko Suomen. Kun ilmasto uudelleen lämpeni, jää alkoi vähitellen sulaa. Suomi oli sulanut noin 10 000 vuotta sitten. Sen jälkeen alueelle tulivat kasvit, eläimet ja ihmiset. Kasveista ensimmäisiä olivat koivu ja varvut, eläimistä linnut, kalat ja peura. Peuran jälkeen tulivat hirvi ja karhu ja muut metsän eläimet, kutenjänis, kettu, majava ja hylje, ja lopuksi ihminen ja koira.

Elämää jääkauden jälkeen

Suomi oli **veden peitossa**, kun jääkauden jäätikkö on sulanut.

Vähitellen maa kohosi ja samalla asustava alue laajeni.

Kun jää on kokonaan sulanut, syntyi **järviä** ja **metsiä**.

Ihmiset asuvat luolissa. (**Luola**)

Jääkauden jälkeen Suomen metsissä kasvoi vain koivuja ja mäntyjä. Viimeisenä puulajina Suomeen tuli kuusi.

Esihistoriallinen **aika** on jaettu kolmeen pääkauteen, ikäjärjestyksessä

Kivikausi

Pronssikausi

Rautakausi

On jaettu sen mukaan, mistä materiaalista kullakin kaudella **työkalut** ja **aseet** on valmistettu.